

Agatha Christie®

Slučajevi Herkula Poaroa

Tajanstveni događaj u Stajlsu

Lord Edžver je mrtav

Smrt u oblacima

Karte na sto

Sastanak sa smrću

Tragedija u tri čina

Tužni čempres

Zlo pod suncem

Ubistvo u Orijent ekspresu

Poneseni plimom

Treća devojka

Agatha Christie®

Tajanstveni slučajevi

gospođice Marpl

Ubistvo u parohijskom dvoru

Jednim prstom

Leš u biblioteci

Ruka brža od oka

Agatha Christie®

Iskričavi cijanid

Agata Kristi

TREĆA DEVOJKA

Prevela
Aleksandra Čabraja

    Laguna

Naslov originala

Translation copyright ©

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Nori Blekmor

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie
Signature are registered trade marks of Agatha Christie
Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Agatha Christie®
Slučajevi Herkula Poaroa

© Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Prvo poglavlje

Herkul Poaro je sedeo za doručkom. S njegove desne strane pušila se šolja vrele čokolade. Oduvek je bio sladokusac. Uz čokoladu, na stolu je bio i brioš. Lepo se slagao sa čokoladom. Herkul Poaro s odobravanjem klimnu glavom. Pecivo je kupljeno u četvrtoj radnji koju je isprobao. Bila je to danska *pâtisserie*, beskrajno bolja od navodne francuske u njejoj blizini. Ta nije bila ništa drugo do obična prevara.

Kao gurman, bio je zadovoljan. Stomak mu je bio spokojan. I um mu je bio spokojan, možda i previše. Upravo je završio svoj *Magnum Opus*, analizu velikih pisaca detektivskih romana. Usudio se da kritikuje Edgara Alana Poa, žalio se na nedostatak reda i metodičnosti u romantičnim izlivima Vilcija Kolinsa, do neba je nahvalio dva praktično nepoznata američka autora, na razne druge načine odao priznanje onima koji su to zaslužili i odlučno se uzdržao od pohvale tamo gde joj nije bilo mesta. Ispratio je štampanje knjige, proučio rezultat i, osim zaista neverovatnog broja štamparskih grešaka, izjavio da je sve u redu. Uživao je u tom književnom dostignuću kao i u mnoštvu pročitanih knjiga, uživao je prezrivo frkćući dok bi bacaо neku knjigu na drugi

kraj sobe (mada bi se uvek setio da potom ustane, pokupi je i uredno baci u korpu za otpatke), i uživao s odobravanjem klimajući glavom u retkim prilikama kad je takvo odobravanje bilo prikladno.

A sad? Usledilo je prijatno razdoblje opuštanja, zaista neophodno posle takvih umnih napora. Ali ne može se opuštatı zauvek, treba preći na sledeći posao. Nažalost, Poaro nije imao pojma šta bi taj sledeći posao mogao biti. Još neko književno dostignuće? Nije imao volje za tim. Kad nešto uradiš kako treba, ostavi to na miru. To je bila njegova deviza. Istini za volju, bilo mu je dosadno. Sav taj mentalni napor kojim se izlagao – bilo ga je previše. Stvorio je kod njega loše navike, izazvao nemir...

Neprijatno! Poaro odmahnu glavom i otpi još jedan gutljaj čokolade.

Vrata se otvoriše i u sobu uđe njegov besprekorni sluga Džordž. Držao se nekako nesigurno i pomalo skrušeno. Nakašljao se i promrmljao: „Traži vas...“, on zastade, „izvesna... izvesna mlada dama.“

Poaro ga pogleda iznenađeno i sa blagim negodovanjem.

„Ne primam goste u ovo doba“, reče on prekorno.

„Ne, gospodine“, složio se Džordž.

Gospodar i sluga se pogledaše. Ponekad je njihovo međusobno opštenje bilo prilično složeno. Džordž bi naglaskom, nagoveštajem ili određenim izborom reči umeo da stavi do znanja da bi mogao dodati još nešto ako mu se postavi pravo pitanje. Poaro je razmišljao kako bi to pitanje u ovom slučaju trebalo da glasi.

„Lepo izgleda, ta mlada dama?“, upita on oprezno.

„Po mom mišljenju – ne, gospodine, ali ukusi su različiti.“

Poaro se zamisli. Prisetio se jedva primetnog Džordžovog oklevanja pre nego što je izgovorio reči „mlada dama“.

Džordž je bio vrlo osetljiv kad je reč o društvenom statusu. Nije bio siguran u status posetiteljke, ali ju je ipak nazvao damom.

„Mislite li da je reč o mladoj dami, a ne o, da tako kažemo, mladoj ženi?“

„Mislim da je tako, gospodine, mada to danas nije uvek lako reći“, izgovori Džordž sa iskrenim žaljenjem.

„Je li rekla zbog čega želi da me vidi?“

„Kazala je...“, odgovori Džordž sa izvesnim snebivanjem, kao da se unapred izvinjava zbog svojih reči, „da želi da se konsultuje s vama u vezi sa ubistvom koje je možda izvršila.“

Herkul Poaro se izbeći i diže obrve. „Možda izvršila? Zar ona to *ne zna*?“

„Tako je rekla, gospodine.“

„Nejasno, ali moglo bi biti zanimljivo“, reče Poaro.

„Možda je... možda je to neka šala, gospodine“, nesigurno reče Džordž.

„Pretpostavljam da je sve moguće“, priznade Poaro, „ali ne bih nikad pomislio...“ On uze šolju. „Uvedi je za pet minuta.“

„Da, gospodine“, odgovori Džordž i izađe.

Poaro je ispio i poslednji gutljaj čokolade. Odgurnuo je šolju i ustao. Pažljivo je zagladio brkove pred ogledalom iznad kamina. Potom se, zadovoljan, vratio do stolice i seo da sačeka gošću. Nije tačno znao šta treba da očekuje...

Možda se nadao nečem sličnijem sopstvenoj zamisli ženske lepote. Padala mu je na pamet staromodna fraza „lepotica u nevolji“. Razočarao se kada se Džordž vratio s devojkom; u sebi je odmahnuo glavom i uzdahnuo. Ovo nije bila lepotica – a nije izgledala ni kao da je u nevolji. Pre bi se moglo reći da je bila blago zbunjena.

„Ah!“, pomisli zgađeno Poaro. „Te devojke! Zar se čak i ne trude da naprave nešto od sebe? Lepo našminkana i obučena,

sa frizurou sredenom kod dobrog frizera, možda bi mogla da prođe. Ali ovako!“

Njegova gošća bila je verovatno u svojim dvadesetim. Duga neuredna kosa neodređene boje padala joj je na rame-na. Krupne zelenoplave oči delovale su odsutno. Bila je obučena u odeću koja je očigledno predstavljala izbor njene generacije. Crne visoke kožne čizme, kratka suknja i dug, šlampav džemper od debele vune. Svaki čovek iz Poarove generacije imao bi samo jednu želju. Da tu devojkicu što je pre moguće dobro okupa. Često bi to pomišljao dok je prolazio ulicom. Stotine devojkica izgledale su upravo isto kao ona. Sve su izgledale prljavo. Pa ipak – protivrečno – ova devojkica je izgledala kao da je nedavno bačena u reku i izvučena iz nje. Takve devojkice, pomislio je on, možda nisu stvarno prljave. One se samo strašno trude i upinju da tako izgledaju.

Ustao je s uobičajenom uljudnošću, pružio joj ruku i izvukao stolicu.

„Želeli ste da me vidite, *mademoiselle*? Sedite, molim vas.“

„Oh“, reče devojkica, blago zadihano. Zagledala se u njega.

„*Eh bien?*“, upita Poaro.

Oklevala je. „Mislim – da bih radije stajala.“ Krupne oči su ga i dalje nesigurno gledale.

„Kako želite.“ Poaro sede i pogleda je. Čekao je. Devojkica se meškolljila. Pogledala je u pod, pa opet u Poarou.

„Vi – vi ste stvarno Herkul Poaro?“

„Svakako. Kako mogu da vam pomognem?“

„Oh, pa, to je prilično komplikovano. Hoću da kažem...“

Poaro oseti da bi možda trebalo malo da joj pomogne. Hrabreći je, on reče: „Moj sluga mi je rekao da želite da popričate sa mnom jer mislite da ste 'možda izvršili ubistvo'. Je li to tačno?“

Devojkica klimnu glavom. „Tako je.“

„To svakako nije nešto što ostavlja prostora za sumnju. Morate sami znati jeste li izvršili ubistvo ili niste.“

„Pa, ne znam kako to da vam objasnim. Hoću da kažem...“

„Hajde“, reče ljubazno Poaro. „Sedite. Opustite se. Ispričajte mi o čemu je reč.“

„Mislim da – o bože, ne znam kako da – vidite, to je zbilja teško. Ja – predomislila sam se. Ne želim da budem nepristojna, ali – pa, mislim da bi bilo najbolje da odem.“

„Hajde, samo hrabro.“

„Ne, ne mogu. Mislila sam da bih mogla da dođem i – da vas pitam, da vas pitam šta treba da radim – ali, vidite, ne mogu. Sve je to mnogo drugačije nego...“

„Nego šta?“

„Stvarno mi je žao i zaista ne želim da budem nepristojna, ali...“

Ona duboko uzdahnu, pogleda u Poarou, zatim skrenu pogled i odjednom reče: „*Prestari ste*. Niko mi nije rekao da ste tako stari. Stvarno ne želim da budem nepristojna, ali – eto. *Prestari ste*. Stvarno mi je vrlo žao.“

Ona se naglo okrete i istetura iz sobe kao ošamućeni noćni leptir koji leti prema svetlu.

Poaro je, otvorenih usta gledajući za njom, čuo tresak ulaznih vrata.

Rekao je: „*Nom d'un nom d'un nom...*“*

* Franc.: Svetog mu imena, zaboga. (Prim. prev.)

Drugo poglavlje

I

Zazvonio je telefon.

Herkul Poaro kao to da nije ni primetio.

Telefon je zvonio resko i uporno.

Džordž uđe u sobu i priđe telefonu, upitno pogledavši u Poaroa.

Poaro odmahnu rukom.

„Pustite to“, reče on.

Džordž posluša i izađe iz sobe. Telefon je i dalje zvonio. Bučni, neprijatni zvuk se ponavljao. Odjednom je prestao. Posle minut-dva, međutim, zvonjava je ponovo počela.

„Ah! *Sapristi!* To je sigurno žena – bez sumnje neka žena.“

Herkul Poaro ustade i priđe telefonu.

Podigao je slušalicu. „*Allo*“, reče on.

„Jeste li – je li to gospodin Poaro?“

„Ja lično.“

„Ovde je gospođa Oliver – glas vam zvuči nekako drugačije. Nisam ga odmah prepoznala.“

„*Bonjour, madamme* – nadam se da ste dobro?“

„Oh, dobro sam.“ Glas Arijadne Oliver odzvanjao je uobičajenim vedrim tonom. Poznata spisateljica detektivskih romana i Herkul Poaro bili su dobri prijatelji.

„Prilično je rano za poziv, ali sam htela da vas zamolim za jednu uslugu.“

„Da?“

„Reč je o godišnjoj večeri našeg Kluba pisaca detektivskih romana; pitala sam se da li biste mogli da dođete i da ove godine budete gost koji će održati predavanje. To bi bilo veoma lepo od vas.“

„Kad je to?“

„Sledećeg meseca – dvadeset trećeg.“

Iz slušalice se začu dubok uzdah.

„Avaj! Prestar sam.“

„Prestar? Kako to, zaboga, mislite? Uopšte niste stari.“

„Vi mislite da nisam?“

„Naravno da niste. Bićete odlični. Možete nam ispričati mnoštvo priča o pravim zločinima.“

„A ko bi hteo da me sluša?“

„Svi. Oni... Gospodine Poaro, da li se nešto desilo? Šta nije u redu? Zvučite uznemireno.“

„Da, uznemiren sam. Moja osećanja – ah, dobro, nije važno.“

„Ali ispričajte mi.“

„Zašto da vas zamaram?“

„Zašto da ne? Svratite do mene i ispričajte mi sve. Kada ćete doći? Po podne. Dođite na čaj.“

„Ne pijem čaj po podne.“

„Onda možete popiti kafu.“

„U to doba dana obično ne pijem kafu.“

„Čokolada? Sa šlagom? Ili čaj od nane. Vi volite čaj od nane. Ili limunadu. Oranžadu. Ili biste radije kafu bez kofeina, ako uspem da je nabavim...“

„*Ah ça, par exemple!*“* To ni slučajno!“

„Onda neki od onih sirupa koje tako volite. Znam, imam u ormaru pola boce ribene.“

„Šta je ribena?“

„Sirup s ukusom crne ribizle.“

„Stvarno, moram vam odati priznanje! Zaista se trudite, madam. Dirnut sam vašom pažnjom. Sa zadovoljstvom ću popiti sa vama čokoladu posle podne.“

„Odlično. Onda ćete mi ispričati šta vas je uznemirilo.“

Spustila je slušalicu.

II

Poaro je nekoliko trenutaka razmišljao. Zatim je okrenuo broj i trenutak nakon toga rekao: „Gospodin Gobi? Ovde je Herkul Poaro. Jeste li trenutno veoma zauzeti?“

„Osrednje“, odgovori gospodin Gobi. „Osrednje do prilično. Ali da bih vam izašao u susret, gospodine Poaro, ako vam se žuri kao obično – pa, verujem da će moji momci moći da se izbore sa sadašnjim obimom posla. Naravno, nije tako lako naći dobre saradnike kao nekad. Ovi današnji su prilično nadmeni. Ne možete očekivati mudru glavu na mladim ramenima. Rado ću vam se staviti na raspolaganje, gospodine Poaro. Možda bih mogao da angažujem par svojih boljih pomoćnika. Pretpostavljam da je reč o uobičajenom poslu – prikupljanje informacija?“

Klimajući glavom, slušao je dok mu je Poaro objašnjavao šta tačno želi. Kad je završio razgovor sa gospodinom Gobijem, Poaro je pozvao Skotland jard, gde potražio svog prijatelja. Kad je prijatelj saslušao Poarove zahteve, odgovorio je:

* Franc: Ali zaista! (Prim. prev.)

„Ne tražite mnogo, zar ne? Bilo koje ubistvo, *bilo gde*. Vreme, mesto i žrtva nepoznati. Ako mene pitate, stari družo, to mi deluje kao uzaludna potraga.“ S negodovanjem je dodao: „Izgleda da stvarno *ništa* ne znate!“

III

U četiri sata i petnaest minuta Poaro je sedeo u dnevnoj sobi gospođe Oliver i s uživanjem ispijao veliku šolju čokolade sa šlagom koju je domaćica spustila na stočić pored njega. Dodala je i mali tanjir sa biskvitima *langue de chats*.

„Kako ste ljubazni, *chère madame*.“ Poaro je preko šolje sa blagim iznenađenjem posmatrao frizuru gospođe Oliver, kao i njene nove tapete. I jedno i drugo je sada video prvi put. Kad je poslednji put sreo gospođu Oliver, imala je strogu i jednostavnu frizuru. Sad su joj sa glave na sve strane štrčale raskošne lokne i uvojci, komplikovano prepleteni. Poaro je sumnjao da je ta bujna frizura u velikoj meri veštačka. Razmišljao je koliko bi lokni moglo neočekivano otpasti ako bi se gospođa Oliver odjednom uzbudila, kao što se ponekad dešavalo. Što se tapeta ticalo...

„Ove trešnje – jesu li nove?“, upitao je, odmahujući kašičicom ka zidu. Osećao se kao da se nalazi u voćnjaku.

„Šta mislite, ima li ih previše?“, upita gospođa Oliver. „Teško je proceniti kako tapete izgledaju pre nego što ih zalepите na zid. Mislite li da su one stare bile bolje?“

Poaro se maglovito prisećao nečeg što je ličilo na mnoštvo raznobojnih tropskih ptica u šumi. Došlo mu je da odgovori: „*Plus ça change, plus c'est la même chose*“,* ali se ipak uzdržao.

* Franc.: Što se više stvari menjaju, sve su više iste. (Prim. prev.)

„A sad“, reče gospođa Oliver, kada je njen gost konačno spustio šolju na tanjirić i zavalio se, zadovoljno uzdahnivši i brišući ostatke šlaga sa brkova, „da čujem šta se dešava.“

„Priča je vrlo jednostavna. Jutros je kod mene došla jedna devojka. Predložio sam Džordžu da joj zakaže sastanak sa mnom. Razumete, svaki čovek ima svoje navike. Ona je odgovorila da želi da me vidi odmah jer misli da je možda izvršila ubistvo.“

„Baš čudno. Zar nije znala da li ga je izvršila?“

„Upravo tako! *C'est inouï!** Rekao sam Džordžu da je uvede. Stajala je! Nije htela da sedne. Samo je stajala i buljila u mene. Izgledala je sasvim izgubljeno. Pokušao sam da je ohrabrim. Onda je odjednom kazala da se predomislila. Rekla je da ne želi da bude nepristojna, ali da – (šta mislite?) – da sam ja *prestar...*“

Gospođa Oliver odmah poče da ga teši. „Oh, pa znate, one su vam takve. Sve ljude starije od trideset i pet godina već smatraju mrtvim. Te devojke nisu *razumne*, to sigurno shvatate.“

„To me je povredilo“, reče Herkul Poaro.

„Pa, da sam na vašem mestu, ne bih se sekirala zbog toga. Naravno, veoma je nepristojno što je to rekla.“

„To nije važno. I nije reč samo o *mojim* osećanjima. Zabrinut sam. Da, zabrinut sam.“

„Da sam na vašem mestu, zaboravila bih sve to“, posavetovala ga je spokojno gospođa Oliver.

„Ne razumete. Brinem zbog te devojke. Došla je kod mene da potraži *pomoć*. Onda je zaključila da sam *prestar*. *Prestar* da bih mogao bilo kako da joj pomognem. Naravno, pogrešila je, to se podrazumeva, ali zatim je jednostavno pobešla. Ali kažem vam da je toj devojci *pomoć potrebna*.“

* Franc.: Nečuveno! (Prim. prev.)

„Pretpostavljam da možda i nije“, umirivala ga je gospođa Oliver. „Devojke se ponekad uspaniče.“

„Ne. Grešite. *Njoj treba pomoć*.“

„Mislite li da je stvarno izvršila ubistvo?“

„Zašto da ne? Rekla je da jeste.“

„Da, ali...“ Gospođa Oliver začuta. „Rekla je da je *možda* izvršila ubistvo“, izgovori ona polako. „Ali šta bi to zapravo moglo da znači?“

„Upravo tako. Nema logike.“

„Koga je ubila, ili je mislila da je ubila?“

Poaro slegnu ramenima.

„A zašto je nekoga ubila?“

Poaro opet slegnu ramenima.

„Naravno, to bi moglo da znači svašta.“ Gospođa Oliver se razvedri, raspirujući svoju uvek bujnu maštu. „Mogla je da pregazi nekog autom a da se ne zaustavi. Možda ju je na litici napao neki muškarac, a ona se rvala s njim i uspela da ga gurne. Mogla je nekome greškom da dâ pogrešan lek. Mogla je da ode na neku od onih žurki na kojima se svi drogiraju i da se posvađa s nekim. Zatim je mogla da se osvesti i shvati da je nekoga izbola nožem. Mogla je...“

„*Assez, * madame, assez!*“

Ali gospođa Oliver se već bila sasvim uživala u svoju priču.

„Možda je medicinska sestra koja radi u operacionoj sali i možda je nekome dala pogrešan anestetik ili...“ Ona naglo začuta i odjednom radoznalo upita: „Kako je izgledala?“

Poaro se na trenutak zamisli.

„Ofelija lišena fizičke lepote.“

* Franc.: Dosta. (Prim. prev.)

„O, bože“, reče gospođa Oliver. „Kada tako kažete, skoro da je *vidim*. Baš čudno.“

„Ona je nesnalazljiva“, reče Poaro. „Tako je ja vidim. To je osoba koja ne ume da se izbori s teškoćama. Nije jedna od onih koji unapred vide opasnosti koje će se neminovno pojaviti. Ona je jedna od onih kakve ljudi pogledaju i kažu: 'Treba nam žrtva. Ona bi mogla da nam posluži.'“

Međutim, gospođa Oliver ga više nije slušala. Obema rukama držala se za svoju gustu kosu, pokretom koji je Poarou već bio dobro poznat.

„Čekajte“, uzviknu ona napeto. „Čekajte!“

Poaro je čekao, dignutih obrva.

„Niste mi rekli kako se zove“, reče gospođa Oliver.

„Nije se predstavila. Slažem se s vama da je to šteta.“

„Čekajte!“, ponovi gospođa Oliver, isto onako nervozno. Ona zatim pusti kosu i duboko uzdahnu. Kosa joj se otkočila s glave i pala na ramena, a veličanstveni, kraljevski venac uvojaka potpuno se otkinuo i pao na pod. Poaro ga pokupi i neupadljivo spusti na sto.

„Dakle“, reče gospođa Oliver, odjednom opet mirna. Gurnula je nekoliko ukosnica u kosu i zamišljeno klimnula glavom. „Ko vas je preporučio toj devojci, gospodine Poaro?“

„Koliko ja znam, niko. Bez sumnje je čula za mene, naravno.“

Gospođa Oliver pomisli da „naravno“ uopšte nije prikladna reč u ovom slučaju. Svakako se moglo reći „naravno“ jedino za to da je sam Poaro uvek bio siguran da su svi čuli za njega. Zapravo, ako biste spomenuli ime Herkula Poaroa, mnogi ljudi bi vas samo belo pogledali, naročito mladi ljudi. „Ali kako da mu to objasnim“, pitala se gospođa Oliver, „a da mu time ne povredim osećanja?“

„Mislim da niste u pravu“, reče ona. „Devojke – pa, devojke i mladići – ne znaju mnogo o detektivima i sličnim stvarima. Oni se ne interesuju za to.“

„Svakako su svi čuli za Herkula Poaroa“, izjavi samouvereno Poaro.

Herkul Poaro je čvrsto verovao u to.

„Ali danas su mladi tako neobavešteni“, reče gospođa Oliver. „Stvarno, oni znaju samo imena pevača, grupa ili disk-džokeja – i tome slično. Ako vam treba neko stručan, mislim, lekar, ili detektiv ili zubar – pa, hoću da kažem, onda biste nekog *pitali* – raspitali biste se kod koga da odete? A onda bi vam neko odgovorio: 'Dušo, idi kod onog sjajnog čoveka u Ulici kraljice Ane, on ti samo tri puta uvrne noge oko glave i izlečen si', ili 'Ukrali su mi sav nakit, a Henri bi pobesneo da je to saznao, pa nisam smela da odem u policiju, ali sam angažovala jednog sjajnog detektiva, *izuzetno* diskretnog, koji je uspeo da ga pronađe i Henri nikad ništa nije saznao.' Tako se to radi. *Neko* je tu devojku poslao kod vas.“

„Sumnjam da je tako.“

„Ne biste to mogli znati, osim ako bi vam neko rekao da ju je poslao. *A neko će vam to upravo reći*. Maločas sam se setila. *Ja* sam tu devojku poslala kod vas.“

Poaro se zagleda u gospođu Oliver. „Vi? Ali zašto mi to niste odmah rekli?“

„Zašto što sam se upravo setila – kad ste spomenuli Ofe-liju – duga kosa koja izgleda kao da je mokra, prilično neugledna. To mi je ličilo na opis osobe koju sam stvarno *videla*. I to nedavno. I onda sam shvatila ko je ona.“

„Ko je ona?“

„Ne znam kako se zove, ali to mogu da saznam. Razgovarale smo – o privatnim istragama i privatnim detektivima – a ja sam joj pričala o vama i nekim vašim neverovatnim podvizima.“

„I rekli ste joj moju adresu?“

„Ne, naravno da nisam. Nisam imala pojma da joj treba detektiv, niti išta slično. Smatrala sam da je to puko ćaskanje. Ali sam pomenula vaše ime nekoliko puta, a naravno, lako vas je mogla potražiti u telefonskom imeniku i jednostavno doći kod vas.“

„Jeste li pričale o ubistvima?“

„Koliko se sećam, nismo. Ne znam čak ni kako smo započele razgovor o detektivima – osim, naravno, ako *ona* nije zapodenula tu temu...“

„Kažite mi onda, ispričajte mi sve što znate – iako ne znate njeno ime, recite mi sve što znate o njoj.“

„Pa, to je bilo prošlog vikenda. Bila sam u gostima kod Lorimerovih. Oni nemaju veze s tim, osim što su me odveli kod nekih svojih prijatelja na piće. Tamo je bilo dosta ljudi – a meni se to nije naročito dopalo jer, kao što znate, nerado pijem, te su morali da mi donose sokove, što je za njih bila gnjavaža. A onda, ljudi *pričaju* sa mnom – znate već – kako vole moje knjige, i kako su želeli da me upoznaju – a ja se onda osećam neprijatno, nelagodno i prilično zbunjeno. Ali manje-više, uspevam da izađem na kraj s tim. Pričaju kako vole mog groznog detektiva Svena Hjersona. Kad bi samo znali kako ga *ja* mrzim! Ali me izdavač stalno upozorava da o tome ne smem da govorim. U svakom slučaju, pretpostavljam da smo sa te teme prešli na priču o detektivima u stvarnom životu i ja sam malo pričala o vama, a ta devojka je stajala pored mene i slušala. Kad ste rekli 'neprivlačna Ofelija', nešto mi je kliknulo u glavi. Pomislila sam: 'Na šta me to podseća?' A onda sam se odjednom setila: 'Naravno. Na onu devojku koju sam srela na zabavi.' Mislim da je to zapravo bilo u njenoj kući, osim ako je nisam pomešala s nekim.“

Poaro uzdahnu. Sa gospođom Oliver je uvek trebalo imati mnogo strpljenja.

„Ko su bili ljudi kod kojih ste otišli na piće?“

„Mislim da su se prezivali Trefjusis, ako možda ipak nisu Trehernovi. Takvo nekakvo prezime – on je tajkun. Bogataš. Radi u Sitiju, ali je dugo živeo u Južnoj Africi...“

„Oženjen je?“

„Da. Žena mu je vrlo zgodna. Mnogo mlađa od njega. Ima bujnu zlatnu kosu. To mu je druga žena. Kćerku je dobio sa prvom ženom. Tu je bio i neki njihov prastari rođak. Prilično gluv. Veoma je ugledan – ima mnoštvo titula iza imena. Admiral, maršal vazduhoplovac ili tako nešto. Takođe je, čini mi se, i astronom. U svakom slučaju, ima nekakav ogromni teleskop koji štrči kroz krov. Mada pretpostavljam da mu je to samo hobi. A tu je i neka strankinja, koja valjda pazi na starog momka. Ide s njim u London, rekla bih, i pazi da ga ne zgazi auto. Prilično je lepa.“

Poaro je pokušavao da razabere podatke koje mu je gospođa Oliver isporučivala. Osećao se pomalo kao ljudski kompjuter.

„Dakle, u kući gospodina i gospođe Trefjusis...“

„Ne prezivaju se Trefjusis – sad se setih – već Restarik.“

„To nije ni izdaleka slično.“

„Da, jeste. To je kornvolsko prezime, zar ne?“

„Tamo, dakle, žive gospodin i gospođa Restarik, i njihov ugledni stariji rođak. Da li se i on preziva Restarik?“

„On je ser Roderik, kako se ono zvaše.“

„A tu je i *au pair* devojka, šta god ona bila, i kćerka – imaju li još dece?“

„Mislim da nemaju – ali zapravo ne znam. Uzgred, kćerka ne živi sa njima. Došla je tu samo za vikend. Mislim da se

ne slaže najbolje sa maćehom. Radi u Londonu i ima nekog momka koji se njima ne dopada, koliko sam shvatila.“

„Izgleda da dosta znate o toj porodici.“

„Oh, pa, takve stvari se pročaju. Lorimerovi mnogo pričaju. Uvek nešto prepričavaju. Od njih možete saznati dosta tračeva o svim porodicama iz njihovog kraja. Ponekad se, međutim, priče i pomešaju. Ja sam verovatno nešto pobrkala. Kad bih samo mogla da se setim kako se ta devojka zove. Ima neko ime koje podseća na neku pesmu... Tora? *Pričaj sa mnom, Tora*. Tora, Tora. Tako nešto, ili možda Majra? Majra, o Majra, samo tebe volim ja. Nešto slično tome. *Sanjala sam mermerne palate*. Norma? Ili možda Maritana? Norma – Norma Restarik. Tako je, sigurna sam“, reče gospođa Oliver i nepovezano dodade: „Ona je treća devojka.“

„Mislio sam da ste rekli da je jedinica.“

„I jeste – bar ja tako mislim.“

„Pa, šta vam onda znači to što ste rekli da je treća devojka?“

„Blagi bože, zar ne znate šta je treća devojka? Zar ne čitate *Tajms*?“

„Čitam vesti o rođenju, smrti i venčanju. I pojedine članke koje smatram zanimljivim.“

„Ne, mislila sam na oglase na prednjoj strani. Samo što oni više nisu na prednjoj strani. Pomešala sam to s nekim drugim novinama. Ali pokazaću vam.“

Ona priđe stočiću i uze *Tajms*, prelista ga i pokaza Poarou. „Evo – pogledajte. ’TREĆA DEVOJKA za udoban stan na drugom spratu, zasebna soba, centralno grejanje, Erls kort.’ ’Traži se treća devojka za zajedničko stanovanje. 5 gvineja nedeljno, zasebna soba.’ ’Traži se četvrta devojka. Ridžents park. Zasebna soba.’ Tako devojke danas žive. To je bolje nego da stanujete kao podstanar u nečijoj kući, ili u hostelu. Prva devojka iznajmi namešten stan, a zatim podeli stanarinu s

nekim. Druga devojka je obično neka njena drugarica. A onda, ako ne poznaju treću devojku koja bi mogla da stanuje zajedno s njima, traže je preko oglasa. I kao što vidite, vrlo često uspeavaju da nađu mesta i za četvrtu devojku. Prva devojka uzima najbolju sobu, druga devojka plaća malo manje, treća još manje i dobija najmanji sobičak. Zatim se između sebe dogovaraju koja će kojim danima ili noću ostati sama u stanu – i slično. To sve prilično dobro funkcioniše.“

„A gde ta devojka, koja se možda zove Norma, stanuje u Londonu?“

„Kao što vam rekoh, zapravo ne znam ništa o njoj.“

„Ali biste mogli da saznate?“

„O, da, pretpostavljam da bi to bilo vrlo jednostavno.“

„Jeste li sigurni da nije bilo pominjanja nečije iznenadne smrti, niti bilo kakve priče o tome?“

„Mislite li na smrt u Londonu – ili kod Restarikovih?“

„I jedno i drugo.“

„Mislim da ne. Hoćete li da probam nešto da iščepkam?“

Oči gospođe Oliver uzbuđeno blesnuše. Sada se već sasvim uživala u priču.

„To bi bilo vrlo ljubazno od vas.“

„Pozvaću Lorimerove. Zapravo, sad bi bilo sasvim zgodno da to uradim.“ Ona priđe telefonu. „Moraću da smislim nekakav razlog – možda nešto da izmislim?“

Ona pomalo nesigurno pogleda u Poarou.

„Naravno. To se podrazumeva. Vi ste maštovita žena – to vam neće predstavljati nikakav problem. Ali – ništa previše neverovatno, razumete me. Samo umereno.“

Gospođa Oliver ga pogleda s razumevanjem.

Okrenula je brojčanik i zatražila broj. Okrećući se ka Poarou, šapnula je: „Imate li papir i olovku – ili sveščicu – da zapišete imena i adrese?“

Poaro beše već pripremio svoj notes i umirujuće klimnu glavom.

Gospođa Oliver se okrete ka telefonu i poče da priča. Poaro je pomno slušao njene reči.

„Halo. Mogu li da razgovaram sa... Oh, to si ti, Naomi. Ovde je Arijadna Oliver. O, da – pa, bila je prilična gužva... Oh, misliš na starog?... Ne, znaš da ne znam... Gotovo slep?... Mislila sam da je nameravao da ode u London s onom malom strankinjom... Da, to ih sigurno prilično brine – ali izgleda da ona odlično izlazi na kraj s njim... Jedan od razloga zbog kojih sam te nazvala, htela sam da te zamolim za njenu adresu – ne, mislim na Restarikovu ćerku – negde u Južnom Kensingtonu, je li tako? Ili u Najtsbridžu? Pa, obećala sam joj knjigu i zapisala sam adresu, ali naravno, kao i obično, izgubila sam ceduljicu. Ne sećam se čak ni njenog imena. Da li se ona beše zove Tora ili Norma?... Da, i *mislila* sam da je Norma: ... Čekaj malo, da uzmem olovku... Da, imam... Borođen menšens, stan šezdeset sedam... Znam – onaj ogromni stambeni blok koji liči na zatvor Vormvud skrabs... Da, verujem da su stanovi vrlo udobni, centralno grejanje i sve to... Ko su ostale dve devojke s kojima stanuje?... Neke njene prijateljice?... Preko oglasa? ... Klodija Ris-Holand... Njen otac je poslanik, je li tako? Ko je treća? ... Ne, naravno da ne znaš – i ona je vrlo fina, pretpostavljam... Čime se bave? Uvek mi se čini da su sve te devojke nekakve sekretarice, zar ne?... Ah, druga devojka se bavi unutrašnjom dekoracijom? Misliš? Ili radi u nekoj umetničkoj galeriji? Ne, Naomi, naravno da me ne zanima *stvarno* – samo razmišljam – šta *rade* danas sve te devojke? – pa, zgodno mi je da to znam, zbog knjiga – moram da budem u toku... Šta si mi ono kazala o nekom momku... Jeste, ali tu se ništa ne može, zar ne? Mislim, devojke rade sve po svom... Da li grozno izgleda? Je li od onih

prljavih i neobrijanih? Ah, *takav* – prsluci od brokata i duga kovrdžava kestenjasta kosa – do ramena – da, danas je teško reći jesu li momci ili devojke, zar ne? – Da, kad su zgodni, ponekad stvarno liče na Van Dajkove portrete... Šta kažeš? Da ga Endru Restarik zbilja mrzi?... Da, kod muškaraca je obično tako... Meri Restarik?... Pa, pretpostavljam da nije retkost svađati se s maćehom. Verujem da je bila srećna kad je devojka dobila posao u Londonu. Kako to misliš, priča se... Zašto, zar nisu mogli da utvrde šta joj je?... *Ko* je to rekao?... Da, ali *šta* su zataškali? ... Oh – medicinska sestra? – pričala sa guvernantom Dženerovih? Misliš li na njenog *muža*? Oh, razumem... Lekari nisu mogli da otkriju... Ne, ali ljudi su tako zli. Slažem se s tobom. Te priče obično *nikad* nisu istinite... Oh, stomadne tegobe, je li tako?... Ali baš čudno. Hoćeš li da kažeš da su ljudi pričali da je, kako se ono zvaše, Endru... Misliš, bilo bi to lako sa svim tim sredstvima protiv korovu... Da, ali zašto?... Hoću da kažem, nije reč o nekoj ženi koju je godinama mrzeo – ona mu je druga žena – i mnogo je mlađa od njega i vrlo lepa... Da, pretpostavljam da je *to* moguće – ali zašto bi to i ta strankinja htela da uradi?... Misliš da joj se možda nije svidelo to što joj je gospodin Restarik rekao... Ona je prilično privlačna – pretpostavljam da se Endruu možda i dopala – ništa ozbiljno, naravno – ali možda je to uznemirilo Meri, a onda je ona možda mogla da napadne devojku, i...“

Krajičkom oka, gospođa Oliver je primetila da Poaro mahnitno gestikulira.

„Samo trenutak, dušo“, reče gospođa Oliver u slušalicu. „Došao je pekar.“ Poaro je izgledao uvređeno. „Sačekaj malo.“

„Da?“, upita ona zadihano.

„Pekar“, reč Poaro prezrivo. „Ja!“

„Pa morala sam nešto da smislim na brzinu. Zašto mi dajete znake? Jeste li razumeli šta je...“

Poaro je prekide.

„Ispricaćete mi kasnije. Dovoljno sam čuo. Hteo sam da vas zamolim da, uz pomoć svojih hitrih sposobnosti improvizacije, izmislite neki prigodan povod da posetim Restarikove – kao vaš stari prijatelj koji će uskoro boraviti u tom kraju. Možda biste mogli da kažete...“

„Prepustite to meni. Smisliću nešto. Da vam smislim neko lažno ime?“

„Naravno da ne. Neka sve bude što jednostavnije.“

Gospođa Oliver klimnu glavom i požuri nazad do telefona.

„Naomi? Ne sećam se više o čemu smo pričale. Zašto uvek neko mora da nas prekine taman kad počnemo lepo da tračarimo? Sad se više ne sećam ni zašto sam te pozvala – ah, da – zbog adrese one devojke, Tore – mislim, Norme – i već sam je zapisala. Ali htela sam da ti kažem još nešto – oh, setila sam se. Jedan moj stari prijatelj. Izuzetan čovek. Zapravo, spominjala sam ga neki dan, kad sam bila tamo. Herkul Poaro. Uskoro dolazi u kraj vrlo blizu Restarikovih i iskreno bi želeo da upozna starog ser Roderika. Mnogo je slušao o njemu i iskreno mu se divi, zbog nekog njegovog sjajnog otkrića u ratu – ili nekog naučnog otkrića – u svakom slučaju, želeo bi da ga 'poseti i izrazi mu svoje poštovanje, kako se izrazio. Šta misliš, da li bi to bilo u redu? Hoćeš li ti da im javiš? Da, verovatno će stići iznenada. Reci im da ga nagovore da im ispriča neke sjajne špijunske priče... On je – šta? Oh! Vaša kosilica? Da, naravno, nema problema. Doviđenja.“

Ona spusti slušalicu i strovali se u fotelju. „Bože, ovo je baš zamorno. Je li bilo dobro?“

„Nije loše“, reče Poaro.

„Mislila sam da bi bilo najbolje da se vežem za starca. Onda ćete ih videti sve, što pretpostavljam i želite. A žene ne moraju da budu naročito precizne kad je reč o naučnim

temama, pa vi možete do tada da smislite nešto određenije, što će zvučati uverljivo. Pa, želite li da čujete šta mi je pričala?“

„Pretpostavljam da ste tračarile. O zdravlju gospođe Restarik?“

„Tako je. Izgleda da je patila od neke tajanstvene bolesti – nekakvih stomaknih tegoba – i da su lekari bili zbunjeni. Smestili su je u bolnicu i sasvim se oporavila, ali izgleda da nisu mogli da otkriju uzrok. A kad se vratila kući, opet je sve počelo iznova – i lekari opet nisu znali šta joj je. A onda je o tome počelo da se *priča*. Neka neozbiljna medicinska sestra zapodenula je priču, a njena sestra je to ispričala svojoj susetki, a susetka je rekla nekom drugom, i kako je sve to čudno. A onda su ljudi počeli da komentarišu da je muž sigurno truže. Ljudi uvek pričaju takve stvari – ali u ovom slučaju čini se da to zaista ne zvuči logično. A onda smo Naomi i ja pominjale *au pair* devojku, ona je sekretarica i pomoćnica starog momka – tako da stvarno nema nikakvog razloga zašto bi ona trovala gospođu Restarik.“

„Čuo sam kako nabrajate nekoliko.“

„Pa, obično postoje nekakve *moćnosti*...“

„*Ubistvo priželjkivano*...“, reče zamišljeno Poaro. „Ali još ne i izvršeno.“